UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Balthassaris Alvarez, Societatis Iesv Religiosi

Puente, Luis de la

Coloniae Agrippinae, 1616

Cap. XXXIX. Profunda eius Humilitas in Officijs honoratis, & prosperis euentibus: & insignes sensus circa eandem virtutem

urn:nbn:de:hbz:466:1-42916

Visual Library

CAPVT XXXIX.

PROFVNDA EIVS HVMILITAS in Officiis honoratis, & prosperis euentibus: & insignes sensus circa eandem virtutem.

QVAE hactenus retulimus de P. Balthassare, omnia fuerunt valde prospera, ipsíque fauentia tam in Officijs, quæ gessit, quã in agendo cũ proximis: dedit enim illi Deus pręclaros & stupendos euentus, ex quibus (vt hactenus ostendimus) magnam authoritatem & sanctitatis opinionem acquisiuit, habitus ab omnibus valde spiritualis, prudens & in omni virtute præstans, tam inter homines Societatis quàm inter sæculares multos, magnos, & illustres Dominos. Sed antequam exortam hoc tempore tempestatem aduersus eum, ad eius splendorem obscurandum excitatam referamus, expedit profundam eius humilitatem ostendere, quam in medijs tot honoribus, & prosperitatibus seruauit: quod indicium est heroicæ eius sanctitatis. Si-
Serm 13. in Cantica quidem (vt Sanctus Bernardus ait) magna & rara virtus profectò est: vt magna licet operantem magnum te nescias: & manifestam omnibus tuam te solum latere sanctitatem. Mirabilem te alijs apparere, & te contemptibilem te ipsum reputare

tare. Hoc ego ipsis virtutibus mirabilius iudico. Et alibi dicit: non est res magna, humilem esse cum quis parui fit: magna tamen virtus est humilitas honorata: rara auis in terris, aut non sanctitatem non perdere; aut humilitatē sanctimonia non excludi: & difficile valde est, in loco esse excelso, & altum non sapere, res quidem valde inusitata, sed quo minus vsitata, eo gloriosior. Hic autem vir Dei, magna gloria dignus fuit, eò quòd rem adeò raram & in virtute præclaram obtinuerit, conseruans humilitatem & nihil amitteus sanctitatis, nec euanescens ex honore & opinione eius.

Serm. 45. in Cantica.

Epist. 42. circa medii.

VIRTVS hæc (vt S. Bonauentura ait) res complectitur gradus: se ipsum scilicet vilem iudicare; desiderare ab omnibus talis haberi; nec extolli ex donis Dei, quantumuis magnis: & in omnibus tribus fuit insignis P. Balthassar, vt sensim explicabimus.

Processf. 6. Relig. cap. 21.

§. I.

PRIMVM, quemadmodum valde illustrabatur cælesti luce in cognitione Dei, eiusque magnitudinū: ita etiam excelluit in cognitione sui ipsius, & propriæ abiectionis, quæ solet illam comitari, cùm perspicit & agnoscit aliquas veritates, quibus perfecta humilitas nititur: quarum vna est agnoscere plurimas miserias, quibus homo ex se ipso subiacet, nisi Deus, aut præseruet, aut eripiat ab eis: in qua veritate agnoscenda valde fuit illustratus, magnaque interna sensa circa illam habit, quæ ipse refert in suo libello. Quodam die mane (inquit) euigilaui valde iucun-

" Mense Oct. " 1574.

„ iucundus ex quadam cogitatione, & sensu, qua-
„ lem in mea vita non habueram: agnoscens, quid
„ sit anima aliqua cum Deo; & quid sine eo: & quòd
„ sine Deo sit ipsamet deformitas, ipsamet nox, &
„ ipsamet mutabilitas; est cinerum cumulus ante
„ faciē vehementis venti; est solaris horologij acus
„ siue lingula, antequā polū rectà respiciat: deniq;
„ homo sine Deo stultus, & stupidus omninò est: cū
„ Deo verò omninò contrarius; quia est sicut Deus.
Et qui tales habebat sensus, cū è somno vigilabat: signū est, si equēter se in huiusmodi cogitationib. exercere cum vigilabat: Nec sine causa Deus illi iucundum hunc & gratum saporem in eo sensu communicauit: nam etsi videatur, insipidum quid agnoscere propriarum culparum deformitatem, ignorantiarum noctem, instabilitatem decretorum animi, & quam sit cinis cùm vehementes tentationum vēti contrà spirant, & irrequietem, quam sentit, cùm est sine Deo, nec diuinum hunc polum respicit: at Deus D.N. nouit has cogitationes suauissimè condire ea tranquillitate, quam anima sentit, hinc videns suam miseriam; inde verò ab eadem, si Deo coniungatur, liberari.

DEDIT præterea idem Dominus noster magnam huic Patri lucem, ad perpendendos valde suos defectus, quamuis paruos; & quàm vilem ipsum redderent: & præcipuè, quod Dei ipsius dona inepta sua mixtura valde defœdarent, vt cōstabit ex quodam sensu, quem in suo libello indi-
16. Nou. „ cauit, sic dicens: cum peterem à Deo D.N. vt co-
1568. „ gitationes, verba, & opera mea purè ad suum di-
„ uinum obsequium dirigeret: euigilanti mihi &
„ semidormienti quodam mane oblatum est, quasi
in mo-

in momento, quod nunquam ego vel cogitare
potuissem, & multò minus petere: nam nulla mea
dispositione præcedente, insignem quendam in-
ternum habui sensum, quod vita nostra spiritua-
lis sit tanquam preciosissima tela aurea: & quem-
admódum in ea non est exigua deformitas quod
filum aliquod rude crassumque inseratur; nec
paruum detrimentum, quod in excellenti & pre-
cioso panno rudis & inepta aliqua raritas appa-
reat: ita non exiguum damnum censendum est
mixtura propriarum cogitationum, verborum, &
operum quæ nos assuimus ijs, quæ Deus nobis in-
spirat: quale est quod vni cogitationi quam diui-
na eius maiestas cordi nostro suggerit, nos admo-
ueamus ex capite nostro duodecim, quæ illam
obscurent; & vni verbo, quod nobis inspirat, vi-
gintiquatuor inania, quæ nos loquimur, adiun-
gamus, effundendo nos ipsos sine causa & ratio-
ne; & vni operi, quod nobis imponit, quatuor aut
sex nobis ipsis addamus. Tela enim hæc, vt pre-
ciosa sit, texenda est diuinis cogitationibus, ver-
bis, & operibus: quare ijs, quæ ipse inspirat, bo-
num aliud frustum cum eius auxilio addere nos
decet, vt tela crescat: at ex huiusmodi mixturis
rudibus, ac crassis non leue accipit detrimentum:
nam in his externis & materiatis, sensum habe-
mus apertum & acutum: qui in spiritualibus clau-
sus est, & obtusus. Deducamus hoc ex rebus his
externis: certè non leuiter displicet, nostrumque
palatum offendit, quod post singulos bolos ex
fructibus alicuius patinæ aliquid inueniamus
corruptum; & in botro post singula bona grana,
putridum aliud occurrat: quod si ita eueniret in

„ omnibus, quæ in mensa nobis apponuntur, surge-
„ remus ex ea, iudicantes, nõ satis nobis fuisse pro-
„ spectum. Similiter, quod in vno lactucarum le-
„ cto non nisi sex inuenirentur bonæ; & in pyro
„ fructibus referta, duodecim tantum pyra essent
„ apta; & in lateritio muro duodecim inueniri la-
„ terum ordines nõ agglutinatos; & in aliqua ima-
„ gine, quam vel vnus defectus deformaret, nihil
„ inuenirı præter vnũ aliquid in eius facie benè de-
„ pictum; & in charta valde alba ac nitida post sin-
„ gulas voces esse lituras, & maculas. Hæc non sunt
„ exigua detrimenta, nec reddunt res parum viles.
„ Tale igitur est animæ malum, à qua Deus inte-
„ gram exigit puritatem: quod malum ex mixtu-
„ ra oritur cogitationum, verborum, & operum,
„ quæ progenies sunt propriæ voluntatis, cum de-
„ berent esse diuinæ: non est malum hoc somnianti
„ oblatum; sed verum, ab ore Dei prolatum, quod
a Isaiæ 64. 6. „ nobis obijcit, quod à *vniuersæ iustitiæ nostræ*
„ *sint quasi pannus menstruatæ, & abscondit faciem*
„ *suam à nobis*. Nec hoc est maximum malum, sed
„ secundum accedit, quod talis vita modusque a-
Psal. 105. 43. „ gendi noster non humiliet nos: cùm tamen similis
„ agendi modus Patres nostros humiliauerit, vt
„ ait Dauid; nec facit nos interius erubescere in
„ conspectu ipsius Domini. Artifices illi, quos no-
„ minauimus murarium, pictorem, & scribam val-
„ de erubescerent coram quibuscunque, etiam vul-
„ garibus hominibus, ipsorum defectus aduerten-
„ tibus; & nos non erubescimus coram tanto Do-
„ mino. Ille non est nobiscum contentus; & nos su-
b Hier. 3. 3. „ mus etiam læti, & pacati: b *facta est nobis frons*
„ *mulieris meretricis, noluimus erubescere?* His ter-

tium

tium accedit malum : quòd tot mala & mixtura "
adeò vilis non sufficiat ad nos humiliandos : cùm "
tamen vel modicum bonum, quod faciamus, abū- "
dè sufficiat, vt inaniter extollamur, & vel illud "
modicum si non omninò pereat, saltem sit etiam "
offuscatum. Vel vnum granulum auri, quod vi- "S. Bernard.
demus in luto; particula alicuius gemmæ fimo te- "Serm. de S.
cta, flos aliquis multis spinis stipatus pulchra sunt "Mart.
bona, sed fœtidis & abiectis rebus admixta. quid "
turpius; aut quid magis conteratcor nostrum! "
sensum hunc miseriæ nostrę Deus illi est largitus:
quo ille valde se humiliabat, & in suis oculis eru-
bescebat. Et in eundem finem magnum alium de-
dit illi sensum recogitanti de suis defectibus,
sub hac similitudine : Quando tandem disces 3 Nou. anno
mundè scribere, & sine lituris? quando æ- 1575.
qualiter lineas duces, ac rectè? quando be-
nè characteres efformabis, celeriqúe manu scri-
bes? quasi dictum sibi existimaret : adhuc es
infans, & Tyro in virtute: nec didicisti rem ali-
quam facere perfectè.

SVVM quoque nihilum dedit ei agnoscendum,
& quam parum nostræ diligentiæ valeant, vt in
obsequio Dei progrediamur ob nostræ disposi-
tionis imbecillitatem, adferēs ad id quod S. Apo-
stolus dixit: c *non est volentis neque currentis, sed* c Rom. 9. 16.
Dei miserentis. Dei enim misericordia nos pro-
mouet: cuius non minus est capax qui debilis est,
quàm qui fortes esse videntur. Cùm quadam die,
inquit, abiectum valde ac desolatum me viderem:
& anima mea ad Deum sicut terra sine aqua
clamaret : incidit tenera quædam cogitatio:
quàm rectè, apteque Deus constituerit, vt,
quidquid

quidquid anima habet, & potest, sit à dulcissima eius manu: vt tum sit bonum, quod habebit; tum possit multum habere, & tutò possidere, ipsumq; Dominum largitorem agnoscens, seipsam in reddenda ei gloria propterea occupare. Et hinc sensus ille oriebatur, quem percipiebat ex sua à Deo in rebus omnibus dependentia, magnaque de se

21. Decēb. Anni 1575. » ipso diffidentia. Quodam die, inquit, retexit mihi » Dominus deceptionem meam circa fiduciam in » me ipso, in modum videntis aliquod phantasma, » ex quo terretur & obstupescit. Priùs mihi in euē- » tu duarum Missionum ostenderat, me posse cor- » dicitus illi fidere in omnibus; & nunc, quod mihi » ipsi in nullo, nec quoad virtutem, nec quoad sciē- » tiam. In exhortationibus deficiebant mihi verba, » & suspensus hærebam; aduerti, virtutem, quam » illis dabāt, vitam esse ipsius: ideoque decreui me » ipsum deserere, & ad ipsum transire. Vidi clarius » quàm digitos mearum manuum, securitatem in » meis periculis, fuisse eius protectionem; meamq; » scientiam in loquendo esse, quod ipse ex sapien- » tia sua mihi dedit; & hanc solam portionem ac » lectionem esse, quæ opus cum lucro faciat, & ita » intellexi, debere nos in rebus omnibus ab ipso, » & infinita eius misericordia dependere.

» DENIQVE: vt in hoc primo humilitatis gradu esset perfectus, concepit Sanctum quendam timorem, ne peccaret; bonumque amitteret, quod habebat: ne, si amitteret, non posset fortè illud recuperare: qui timor solicitum valde in eius conseruatione faciebat. Et existimans, quasi nihil esset, quod haberet; seque esse valde in initijs, optabat semper vlterius progredi, iuxta illud Ecclesiastici

siastici de viro humili: d *cùm consummauerit homo, tunc incipiet*; quasi non incepisset. Et hinc desideria illa oriebantur, quibus petebat à Deo, vt ipsum ad se conuerteret, quasi conuersus non esset. Et refert ipse in suo libello, quod in mense Februarij Anni 74. cum iam adeò profecisset, vt superius vidimus, oranti inciderit dubiũ, an Deus vellet ipsum conuertere? sed expeditum id fuisse interno quodam sensu de fiducia in Dei misericordia; posito exemplo in se ipso: si quis, inquit, te offendisset, & aduerteret se malè fecisse: an non tibi placeret? omninò. Quòd si lux & cognitio eius iniuriæ faceret illum erubescere ac dolere; seque subiicere cuiuis pœnæ in satisfactionem ob talem culpam admissam, subeundæ; cupereteque ac statueret non repetere similem stultitiam: An non multò amplius gauderes? procul omni dubio: Quòd si per se ipsum ad hoc præstandum non sufficeret, an non eum iuuares, vt cœcitatem suam agnosceret, & animum ad hæc omnia præstanda conciperet: saltem quod ad te ipsum spectat, ad iniuriam dico tibi illatam? ita certè. Quod si iniurius ille, esset tibi valde obstrictus, tuque optares ab illo diligi, eumque ad tuam amicitiam redire: idipsum tu desiderares, & vt faceret adiuuares duplici nomine, tum propter tuam iniuriam, tum propter ipsius perditionem: nam ex tali eius conuersione, pro iniuria tibi illata satisfieret, eiusque ruina repararetur. Si igitur tu hæc omnia erga eum, qui te offendit, fecisses: quomodo dubitas, Deum idem velle de te, & libenter visurum, quod à peccando desistas, ad eum te conuertas, attendas stultitiam tuam, eamq; defleas, teque subijcias

d Eccl. 18. 6.

„ ijcias omni pœnæ & satisfactioni, quam à te re-
„ quisiuerit, & donec ad eum peruenias gradum, vt
„ vel solùm, de recidiuo in similem, aut etiam mi-
„ norem offensionem cogitans, contremiscas? quod
„ si tu inferentes tibi iniuriã in his omnibus velles
„ iuuare : cur diffidis Deum suos adiuturum?
„ &, cùm ad se redierint, recepturum ; primum quidem propter se ipsum, deinde propter illos: quia ad ipsum spectant, eosque patris instar amat, cupitque se ab omnibus amari. Hac ratione animabat se humilis hic Pater: nam vera humilitas non est timida, nec animum abijcit, aut desperat : potius, quò suis viribus minus confidit, eò fidit amplius Deo ; & videns, se nihil in se posse, sperat, quòd in Deo poterit omnia.

§. II.

AB hoc humilitatis gradu progressus est ad secũdum, quo gaudebat vilis haberi apud alios, & vt talis ab eis tractari. Ac propterea pro viribus tegebat dona à Deo accepta, siue naturalia, siue supernaturalia, quæ præstare apud homines viderentur. Et cùm in in tijs repugnantiam aliquam in hoc sentiret, quia videbatur magnum quid facere, talia occultando : hæc illi occurrit cogitatio : an non filius Dei plura occultauit, ac dissimulauit? & statim quieuit, & erubuit; maioremque adhibuit curam in occultandis misericordijs Dei erga se, quæ multæ valde erant. Ac propterea paucæ innotuerunt. Contra verò valde fuit promptus ad suos defectus naturales

tales manifestandos, dicens: se, nec eruditionem, neque ingenium, nec aliud quicquam habere, ob quod magni esset æstimandus; neque id solùm, sed ea quoque peccata in eundem finem aperiebat: quemadmodum fecit apud Patrem AEgidium Gonzalum Abulensem, Prouinciæ Castilliæ Visitatorem, cùm ipse esset Rector Metinensis: nam prima vice, qua eum ex instituto fuit allocutus, vt rationem suæ conscientiæ extra Confessionem pro more Societatis redderet: aperuit illi omnia totius vitæ suæ peccata, ita vt Pater ipse Visitator non potuerit illum prohibere. Ex quo adeò obstupuit, ædificatusque est, vt ad sacrum faciendum se conferens, vix aduerteret, quid faceret, adeò erat attonitus, ex heroico humilitatis actu Patris Balthassaris. Hoc retulit ipsemet Pater Visitator, ad Sancti huius viri humilitatem manifestandam: & ab eo tempore per totam vitam magni semper illum fecit; nec sibi potuit persuadere, verum esse, quòd postea de ipso vuulgabatur: id permittente Domino nostro, vt innotesceret, quam vera & solida essent desideria, quibus optabat vilis haberi. Siquidem in ipsis contemptibus nihil remittebant. Est autem hæc magis heroica humilitas. nam etsi Dei dona occultare ad hominum honorem fugiendum, sit excellens humilitatis actus; & excellentior adhuc, propria peccata occultosque defectus, ad opinionem de se hominum, propriamque æstimationem obscurandam manifestare: multò tamen excellentior magisque heroicus actus est, quando huiusmodi honoris iactura

& con-

& contemptus occurrunt, ex eis gaudere & animo exultare. Nã (vt benè Cassianus aduertit, exẽploq; Monachi cuiusdã cõfirmat, qui, etsi humilis videretur, reuera talis non erat) aliqui malè de se ipsis loquuntur, vt humiles habeantur; optantes id non credi, sed virtuti humilitatis attribui: nam cùm alij malè de ipsis loquuntur, ipsi tristantur, & torquentur; & pacem ac patientiam abijciunt. At P. Balthassar, non solum libenter se ipsum contemnebat; sed etiam exultabat, cùm aliquid eueniebat, quo ab alijs contemnerentur; vt in subiectis exemplis apparebit.

§. III.

HINC ad tertium humilitatis gradum ascẽdit, cum ex donis excelsis, & officijs à Deo sibi datis non euanescebat. Nam, cùm res eius dignæ valde essent, quæ magni fierent, adeò ipse parui eas faciebat, vt proprias exhortationes in abiectis chartis & superscriptionibus adnotaret; ac diceret, se ab omnibus domesticis confundi, ac doceri: & re ipsa ab omnibus, etiam ipsis Tyronibus discebat libenter. Horum quidam in exhortatione quam in Vigilia Pentecostes habuit, (quemadmodum fieri solet ad ingressum in Societatem, vt suum talentum ostendant) dixit cum feruore inter alia: nunc venit Spiritus sanctus, exeamus illi obuiam, eius insignibus induti & siquidem ipse est Spiritus sanctus, exeamus & nos in spiritu. Quæ ratio adeò P. Balthassari arrisit, vt sæpe eam cum magno animæ suæ fructu repeteret. Alter Nouitius in quadam spiritual

conf-

conferenti (pro vt moris est in Nouitiatu) respondit semel, se valde erubescere, quod res tam paruæ, res adeò magnas impedirent. Quod verbum adeò profundè ad Patris Balthassaris cor penetrauit, vt multa interna sensa Deus illi dederit circa illud: & quamuis sæpius repeteret huius veritatis considerationem, nunquam tamen tædio propterea afficiebatur; sed semper quasi recens videbatur ipsumque recreabat.

Pater Ioannes Sasius scripsit ac retulit.

AVDIVIT alia vice Patrem quendam dicentem, quendam paruum puerum interrogatum, cur præcipuus quidam Nobilis in quodam paruo pago habitaret, respondisse: eò quòd bona sua ibi haberet. Vir hic Sãctus, qui ex rebus omnibus spiritum eliciebat, ex hoc deduxit, quod Christus D. N. iam in cælo gloriosus etiam inter nos remansisset, eò quòd hic haberet sua bona, animas scilicet suas, vt eas custodiret, eisque prospiceret: propterea enim tempore Sacræ Communionis dicitur: *Corpus Domini nostri Iesu Christi custodiat animam tuam in vitam æternam*, semper scilicet, donec ad illam peruenias. Postquam autem pium hunc sensum habuit, dixit Patri, qui hæc retulerat: hoc ego habeo, quod quilibet puer me etiam doceat: ac propterea subditi ipsi aliqua interdum ei dicebant, quæ ad hoc eius institutum tendere videbantur, respicientes ad humilitatem, qua ex omnibus proficiebat. Quidam ei dixit, se legisse apud S. Thomam: in prima mundi ætate non fuisse idololatriam; eò quòd memoria Creatoris tunc esset recens: & hoc videri valde ad rem ad virtutem Orationis intelligendam, quæ, cùm renouet Creatoris memoriam, efficit ne inordinatè ad

creaturas afficiamur. Quæ ſententia adeò profundè pectus viri Sancti penetrauit, vt aliquamdiu ſuſpenſus hæſerit: & poſtea petijt, oſtendi ſibi locum S. Thomæ, vt rem melius aſſequeretur: Mecum etiam ei accidit, quod Capite 34. fuit inſinuatum.

ETIAMSI tot geſſerit Superioris Officia, nunquam tamen aliquis in eo, vel arrogantiam, vel vllam elationem aduertit: in omnibus enim incedebat ſicut alij; & ad res humiles & abiectas erat primus; & valde ſingularis in deferendo alijs, etiam ſubditis. Cùm eſſet Nouitiorum Villa-Gartiæ Magiſter adeò venerabatur fratres ſtudioſos, qui ſtudijs finitis ad tertiam mittebantur probationem, vt cùm ego vnus eorum eſſem, valde erubeſcerem, quòd tanto me honore afficeret: & cùm domo egrederetur, cum ſocio graui aliquo Patre, non erat modus, vt ipſe ad ſocij dexteram, ſed ſocius ad ipſius dexteram, ambularet: & quando peruenit Toletum, eius Prouinciæ Præpoſitus Prouincialis, in primo ſuo ingreſſu flexit genua, vt ſubditorum manus oſcularetur, vt poſtea dicetur.

§ (*) §

CAPVT